

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

שבועות פרק שישי – דף מספר 15

בס"ד, כ"ח באדר שני תשס"ח.

אישתבע לי דלא פרעתין

א. אישתבע לי דלא פרעתין

1. שבועות מא. "אמר רב פפא האי מאן דאפיק שטרא... לא מזדקקין ליה".
2. מתוך עיון ראשוני בסוגיה – עמדו על הייחוד של דינו של רב פפא – שבועה מתחייבת ע"י תביעת הנתבע, ההפרש בין ת"ח ובין ע"ה.
3. על מה מתבססת מימרת רב פפא?
 - א) רב אחא בריה דרבא מצביע על קשר אפשרי לפוגמת. ראו תוס' רא"ש ד"ה זיל אשתבע, "והאי שבועה לא קאמר רב פפא".
 - ב) ראו תד"ה וכי מה בין זה.
 - ג) ראו כתובות פז. רש"י ד"ה מנכסים משועבדים.
 - ד) האם הסמיכות של מימרת רב פפא לסוגיית שבועת היסת מצביעה על קשר אפשרי בין רב נחמן ורב פפא? האם יש בקשר אפשרי כזה בכדי להסביר את הסיבה שלא טענין ליה? לאור זאת מהו הסבר היסוד המבחין בין פוגמת ובין אישתבע לי דלא פרעתין?
4. איזו שבועה נשבע?
 - א) רי"ף, כ: ברב אלפס.
 - ב) ר"י מיגאש ד"ה הא דאמר רב פפא.
 - ג) האם יש קשר בין מח' זו ובין שאלת טיב שבועת אישתבע לי?
5. קשר בין רב פפא ובין מיפך:
 - א) שימו לב לסדר הדורות – איזו סוגיה קדומה יותר כרונולוגית – רב פפא או מיפך?
 - ב) לאור זאת – האם ניתן להצביע על קשר ביניהם ועל התפתחות מהמושג הראשוני למושג שלאחריו?
 - ג) עיינו בתד"ה ולמר בר רב אשי. האחרונים נחלקו בפרשנות הדיון בתוס' על הפסיקה ברב פפא ובמיפך – ראו מהרש"א וגליון הש"ס. דיון בזה גם בשיעורי הגרי"ד.
6. על איזו טענה ניתן לטעון אישתבע לי?
 - א) ר"י מיגאש ד"ה איכא מאן דפשיט.
 - ב) רמב"ם הלכות מלוה ולווה פי"ד הל' א-ג, ובהשגת הראב"ד. במהדורת יד פשוטה ניתן לראות את תשובות הרי"ף בנדון.

ב. מקורות יסוד בספרות חז"ל על טענת פרוע נגד שטר

1. האם יש מקור ברור המטרים את רב פפא ובו נאמרה בפירוש ההלכה שלא ניתן לטעון פרוע כנגד שטר מלוה? עיינו להלן מה., "כשם שאמרו וכו'". (מי שיכול – מומלץ לערוך חיפוש באמצעות המחשב).
2. האם זה כ"כ ברור מאליו שלא ניתן לטעון פרוע כנגד שטר?
3. עיינו משנה ב"ב פ"י מ"ח. איזו הבחנה יסודית בין מלוה בשטר ובין מלוה על פה מצוינת שם?
4. ב"ב ע. "בעא מיניה רב עמרם... נאמן בשבועה".
5. תנו את הדעת לסיטואציה:
 - א) הפרובלמטיות של הסיטואציה של הלואה – מה מטריד את המלוה?
 - ב) טיבו ואופיו של שטר – איזו פונקציה הוא ממלא? מדוע הוא מתאים לפתור את הטרדות הנ"ל?